

מבט לאיראן

10 – 24 בינואר 2021

עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע

- ◀ בכירים איראנים נמנעו מתגובה רשמית לדיווחים על תקיפות צה"ל בסוריה בלילה שבין 12 ל-13 בינואר 2021 נגד מטרות של משמרות המהפכה והמיליציות הפרו-איראניות במזרח סוריה. בניגוד לדיווחים של מקורות אופוזיציה סורים על הרוגים סורים וזרים בתקיפות, טענו בכירים צבאיים במשמרות המהפכה ובחטיבת פאטמיון האפגאנית הפועלת בחסות משמרות המהפכה בסוריה, כי בתקיפה לא היו אבדות בקרב אנשי משמרות המהפכה והמיליציות הנתמכות על-ידי איראן. גם בעבר ניסו בכירים איראנים להמעיט מחומרת הנזקים, שנגרמו בתקיפות צה"ל בסוריה, על מנת שלא לחייב את איראן ושלוחיה בתגובה לתקיפות אלה.
- ◀ מפקד התותחנים של משמרות המהפכה בסוריה לשעבר אמר בריאיון לטלוויזיה האיראנית, כי מעורבות איראן בסוריה, שנועדה למנוע את קריסת משטר אסד, החלה עוד בטרם החל דאעש בהתבססותו בסוריה. הוא ציין, כי מנהיג איראן הינחה את מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה לשעבר, קאסם סלימאני, לפעול בסוריה כדי להגן על משטר אסד מפני המורדים החמושים, שפעלו נגדו. דברי הבכיר האיראני עומדים בסתירה לטענות איראן בעבר, לפיהן מעורבותה הצבאית בסוריה כוונה כנגד פעילות דאעש במדינה.
- ◀ בטהראן התכנסה הוועדה הכלכלית המשותפת הרביעית לאיראן ולעיראק בהשתתפות פקידים בכירים ואנשי כלכלה מהמגזר הממשלתי ומהמגזר הפרטי לדיונים בהרחבת שיתוף הפעולה בין שתי המדינות בתחומי האנרגיה, התחבורה, התיירות, הבינוי, המים והחשמל. בראש המשלחת העיראקית לאיראן עמד שר המסחר והתעשייה.
- ◀ המגזין האמריקאי ניוזוויק דיווח, כי איראן הציבה לאחרונה בתימן מטוסים ללא טייס נושאי חומר נפץ המסוגלים לפעול נגד מגוון מטרות בטווח הכולל גם את ישראל.
- ◀ מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, זיאד אלנח'אלה, וראש הלשכה המדינית של חמאס, אסמאעיל הניה, השתתפו בוועידה וירטואלית שהתקיימה בטהראן. בתוך כך, נפגש שגריר איראן בתימן, חסן אירלו, עם נציגי הארגונים הפלסטינים בתימן והדגיש את תמיכתה הנמשכת של איראן בפלסטינים ובמאבק נגד נרמול היחסים בין ישראל למדינות ערב.

המעורבות האיראנית בסוריה

- ◀ בכירים איראנים נמנעו מתגובה רשמית לדיווחים על תקיפות צה"ל בסוריה בלילה שבין 12 ל-13 בינואר 2021. על-פי דיווחים אלה, תקף צה"ל מהאוויר מטרות של משמרות המהפכה והמיליציות הפרו-איראניות בדיר א-זור שבדרום מזרח סוריה ובאלבוכמאל שבגבול עיראק-סוריה. ערוץ הטלוויזיה האיראני בערבית דיווח

(13 בינואר 2021) על הרוג סורי ו-14 פצועים בתקיפה. קודם לכן דיווחו מקורות אופוזיציה סורים על הרוגים סורים וזרים בתקיפה הרביעית המיוחסת לישראל בסוריה תוך שבועיים.

◀ מפקד חטיבת פאטמיון האפגאנית הפועלת בחסות משמרות המהפכה בסוריה אמר בריאיון לסוכנות הידיעות האיראנית תסנים (14 בינואר 2021), כי בתקיפת צה"ל נפגעו עמדות של צבא סוריה ונהרגו כמה קצינים סורים. הוא הכחיש, כי בתקיפה נהרגו לוחמים מהחטיבה האפגאנית. סגן מפקד כוח קדס לעניינים פוליטיים, אחמד כרימח'אני (Ahmad Karimkhani), התייחס, אף הוא, לתוצאות התקיפה ואמר בריאיון לסוכנות הידיעות פארס (14 בינואר 2021), כי בתקיפה לא היו כלל אבדות. הוא ציין, כי בניגוד ל"תעמולה השקרית" שלהם, "אין לציונים אומץ לתקוף מרכזים ועמדות של איראן וקבוצות ההתנגדות בסוריה" וכי מדובר ב"תקיפות עיוורות וללא מטרת אסטרטגיות", שנועדו להסיט את תשומת הלב מהמחאה הפנימית נגד ראש הממשלה נתניהו.

◀ סוכנות הידיעות Step News, המזוהה עם האופוזיציה הסורית, דיווחה (18 בינואר 2021), כי המיליציות הפרו-איראניות במזרח סוריה קיבלו אספקה חדשה של אמצעי לחימה ותמיכה לוגיסטית דרך מעבר חדש באזור דיר א-זור בגבול סוריה-עיראק (במשתמע, לאחר התקיפה שיוחסה לצה"ל בגבול סוריה-עיראק). על-פי דיווח זה, העבירו משאיות הנושאות קמח וכותנה תחמושת וציוד לוגיסטי ורפואי למיליציות הנתמכות על-ידי משמרות המהפכה באזור. עוד נמסר בדיווח, כי המעבר החדש, הממוקם באזור העיר אלבוכמאל שבגבול עיראק-סוריה, נמצא בפיקוח מיליציות שיעיות עיראקיות.

◀ מחמוד צ'הארבאעי' (Mahmoud Chaharbaghi), ששימש מפקד התותחנים של משמרות המהפכה בסוריה, אמר בריאיון לטלוויזיה האיראנית (4 בינואר 2021), כי מנהיג איראן, עלי ח'אמנאהי, הינחה את מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה לשעבר, קאסם סלימאני, להגן על משטרו של אסד ולמנוע את קריסתו. צ'הארבאעי' ציין, כי כאשר ניתנה הנחייה זו, עדיין לא הייתה נוכחות של דאעש בסוריה אלא רק של המורדים החמושים הסורים. הוא הוסיף, כי פגש לראשונה את סלימאני בסוריה בנובמבר 2012, כאשר מפקד כוח קדס הגיע לבחון את המצב במדינה על רקע נפילת שטחים נרחבים במדינה בידי המורדים מתנגדי אסד.

מפקד התותחנים של משמרות המהפכה לשעבר בסוריה בריאיון לערוץ 5 בטלוויזיה האיראנית (4 בינואר 2021)

◀ איראן גינתה את החלטת האיחוד האירופי להכליל את שר החוץ הסורי, פיצל אלמקדאד, ברשימת הסנקציות. דובר משרד החוץ, סעיד ח'טיבזאדה (Saeed Khatibzadeh), הגדיר את ההחלטה כ"לא הגיונית ולא חכמה" והצהיר, כי היא תסלים את המצב בסוריה, תקשה עוד יותר על תהליך ההסדרה במדינה ותחריף את משבר האמון בין סוריה לאיחוד האירופי. הוא קרא לאיחוד האירופי לשקול מחדש את החלטתו, במיוחד בשעה שבה היה ניתן לצפות לגיוני אירופי למעשי התוקפנות של "המשטר הציוני" נגד סוריה תוך הפרת ריבונותה ושלמותה הטריטוריאלית (טהראן טיימס, 17 בינואר 2021).

◀ שגריר איראן בסוריה, ג'ואד תרכאבאדי (Javad Torkabadi), נפגש ב-14 בינואר 2021 עם יו"ר הפרלמנט הסורי, חמודה צבאע' (Hammouda Sabbagh), ודן עימו בקשרים בין שתי המדינות. בפגישה הוזמן צבאע' להשתתף בוועידת התמיכה בפלסטינים הצפויה להתקיים באופן מקוון בטהראן מטעם הפרלמנט האיראני. שגריר איראן הדגיש את תמיכת איראן בריבונות סוריה ובלכידותה הטריטוריאלית ואמר, כי איראן וסוריה חולקות עמדה איתנה וברורה משותפת בנוגע לסוגיית פלסטיין (אלעאלם, 15 בינואר 2021).

פגישת יו"ר הפרלמנט הסורי עם שגריר איראן בדמשק (אלעאלם, 15 בינואר 2021).

◀ ראש ממשלת סוריה, חסין ערנוס (Hussein Arnous), עדכן, כי החל מראשית יולי ועד סוף דצמבר 2020 ייבאה סוריה קרוב ל-1.2 מיליון טון של נפט מאיראן בשווי של 456 מיליון דולרים. ערנוס מסר בנאום בפרלמנט הסורי, כי בחודשים האחרונים נעצרו שבע מכליות נפט, שהיו בדרכן לסוריה דרך הים האדום (איסנ"א, 18 בינואר 2021).

המעורבות האיראנית בעיראק ובתימן

◀ הוועדה הכלכלית המשותפת הרביעית לאיראן ולעיראק התכנסה ב-12-13 בינואר 2021 בהשתתפות פקידים בכירים ואנשי כלכלה מהמגזר הממשלתי ומהמגזר הפרטי לדיונים בהרחבת שיתוף הפעולה בין שתי המדינות בתחומים שונים, בהם אנרגיה, תחבורה, תיירות, בינוי, מים וחשמל.

◀ במהלך דיוני הוועדה נפגש שר המסחר והתעשייה העיראקי, עלא אחמד אלג'בורי (Alaa Ahmed al-Jubouri), עם שר התעשייה והמסחר האיראני, עלירזא רזם-חסיני (Alireza Razm-Hosseini), ודן עמו בהרחבת קשרי המסחר בין שתי המדינות, בעיקר בתחום סחר החליפין. השר העיראקי אמר, כי עיראק היא שותפת הסחר השנייה בחשיבותה של איראן אחרי סין. עמיתו האיראני קרא להרחבת המסחר בין שתי המדינות

ל-20 מיליארד בשנה וציין, כי הסחורות האיראניות מהוות 25% מהשוק העיראקי. במהלך ביקורו בטהראן נפגש שר המסחר והתעשייה העיראקי גם עם סגנו הראשון של נשיא איראן, אסחאק ג'האנגירי (Eshaq Jahangiri) (אירנ"א, 13 בינואר 2021).

**פגישת שרי המסחר והתעשייה של איראן ועיראק
(אירנ"א, 13 בינואר 2021).**

◀ המגזין האמריקאי ניוזוויק חשף (13 בינואר 2021), כי איראן הציבה לאחרונה בתימן מטוסים ללא טייס נושאי חומר נפץ המסוגלים לפעול נגד מגוון מטרות בטווח הכולל גם את ישראל. על-פי הדיווח, שכלל גם תצלומי לוויין, העבירה איראן לתימן מל"טים מסוג שאהד-136 לטווח של בין 2,000 ל-2,200 ק"מ, שהוצבו במחוז אלג'וף בצפון תימן הנשלט על-ידי בעלי בריתה החות'ים.

◀ הפרשן הצבאי האיראני חסין דליריאן (Hossein Dalirian), פרסם בחשבון הטלגרם שלו (14 בינואר 2021) הסתייגות מהנאמר בדיווח ניוזוויק וטען, כי אין בנמצא מל"ט מתוצרת איראן מדגם שאהד-136. עוד ציין דליריאן, כי המל"ט, שנראה בצילום בכתבת ניוזוויק, אינה דומה לאף מל"ט מתאבד איראני ודומה למל"ט חאזם של כוחות ההגנה האווירית של חיל האוויר של הצבא הסדיר, שאינו מל"ט מתאבד. דליריאן הוסיף, כי המל"ט המתאבד האיראני היחיד המגיע לטווח של 2,000 ק"מ הוא מל"ט מדגם ארש (Arash).

◀ דובר משרד החוץ האיראני, סעיד ח'טיבזאדה, גינה את החלטת הממשל האמריקאי היוצא להכליל את ארגון אנצאראללה (החות'ים) בתימן ברשימת ארגוני הטרור. הוא ציין, כי הצעד האמריקאי יוביל להחרפת המשבר ההומניטרי החמור ביותר במאה הנוכחית ויפגע במאמצים לפתרון פוליטי של המשבר בתימן. ח'טיבזאדה קרא להפסקת התמיכה הפוליטית והצבאית, ובכלל זה מכירת אמצעי לחימה, של כמה מדינות, בהן ארצות הברית, בערב הסעודית ובקואליציה הסעודית בתימן (תסנים, 20 בינואר 2021).

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ שגריר איראן בתימן, חסן אירלו (Hassan Irlou), נפגש ב-14 בינואר 2021 עם נציגי הארגונים הפלסטינים בתימן. בפגישה נכחו אחמד ברכה (Ahmed Baraka), נציג הג'האד האסלאמי בתימן, מעאד' אבו-שמאלה (Moaz Abu Shamala), סגן נציג חמאס, עמר ע'נאם (Omar Ghannim), נציג החזית לשחרור פלסטין וח'אלד ח'ליפה (Khaled Khalifa), נציג החזית הדמוקרטית לשחרור פלסטין. הפגישה עסקה בחשיבות התמיכה האיראנית הנמשכת בפלסטינים ובמאבק נגד נרמול היחסים בין מדינות ערב וישראל. שגריר איראן

הדגיש, כי האחדות האסלאמית היא האופציה לנוכח נרמול היחסים עם "המשטר הציוני" וכי המשטר הציוני, שתקף את העם הפלסטיני, תוקף כעת את תימן ומחריף את בעיותיו של העם התימני. נציגי הקבוצות הפלסטיניות הודו לאיראן על תמיכתה במאבק הפלסטיני בכל הנסיבות וההתפתחויות (אירנ"א, 15 בינואר 2021).

פגישת שגריר איראן בתימן עם נציגי הארגונים הפלסטינים (אירנ"א, 15 בינואר 2021).

◀ מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, זיאד אלנח'אלה, וראש הלשכה המדינית של חמאס, אסמאעיל הניה, נשאו דברים בוועידה וירטואלית, ששודרה מטהראן. זיאד נח'אלה ציין, כי גם לאחר סבבי הסלמה מול ישראל המשיכה "ההתנגדות" לפתח את יכולותיה בסיוע איראן עד שהצליחה ליצור "מאזן אימה" מול ישראל. לדבריו, חזית הדרום מהווה איום ממשי על ישראל. אסמאעיל הניה ציין בדבריו, כי הפלסטינים עומדים בפני סכנה המשפיעה לא רק עליהם אלא פוגעת באזור ובאומה כולה. הוא התייחס לסנקציות המוטלות על מספר מדינות באזור, במיוחד על איראן, שנועדו, לדבריו, לפגוע בקווי האספקה של "ההתנגדות" (פלסטין אליום, 18 בינואר 2021).